

Samtalsmodell

**Samtal och
föreläsningar
på UR Play**

Samtal och föreläsningar på UR Play

Det är i samtalet och mötet med andra som vi växer och utvecklas. I samtalet kan vi lära oss mer om vår omvärld och oss själva och fördjupa vår förståelse för varandra.

Ibland kan det vara bra att få "tjuvlyssna" till andras samtal på lite distans, på tv eller på annan skärm, för att få tid att smälta, fundera och reflektera. Men också för att få input till egna samtal, nya eller pågående, i en samtalsgrupp eller studiecirkel.

Bildas programserier tillsammans med UR Samtiden, som går att se på UR Play, är tänkta att fungera precis så. För dig som vill använda programmen som utgångspunkt för fortsatta samtal i grupp, följer här en enkel modell för hur sådana samtal kan läggas upp.

Inledande runda – ca 20 min

Börja med en runda där var och en får berätta om sin upplevelse av samtalet/föreläsningen ni tittat på. Det kan vara helt fria tankar eller så kan en annan ingång vara frågor som:

- Vad hänger kvar i dig efter det du sett och hört? En tanke eller känsla.
- Vad gjorde starkast intryck på dig?

Var och en får 3–5 minuter till sitt förfogande. I rundan får var och en berätta utan att bli avbruten. Syftet är att man ska få sätta ord på och pröva sina tankar, utan att behöva förklara och försvara. Samtidigt tränar man sig att lyssna och ta in olika perspektiv.

Gemensamt samtal – ca 60 min

När rundan är klar öppnar ni för ett gemensamt samtal utifrån era olika perspektiv på det program ni tittat på. Det kan vara bra om samtalsledaren förberett några frågor.

Förslag på typ av frågor:

- Fastnade du för något speciellt i det du såg och hörde?
- Vilka känslor fick du medan du lyssnade på samtalet/föreläsningen?
- Hur knyter det du såg och hörde an till ditt eget liv, dina åsikter och erfarenheter?
- Mötte du några nya perspektiv? Hur tänker du kring det?
- Var det något du inte höll med om, eller tyckte var konstigt?
- Saknade du några perspektiv/ingångar kring det tema som lyftes i programmet?
- Var det någon av personerna som var särskilt intressant utifrån ditt perspektiv?
I så fall: varför?
- Vilken fråga hade du velat ställa till de medverkande?
- Gjorde du någon ny upptäckt eller insikt? Hur kan du använda dig av det?

Avslutande runda – ca 10 min

Avsluta samlingen med en runda där var och en har möjlighet att säga

något kort om samtalet, till exempel:

- Nya tankar jag fått med mig...
- Jag skulle vilja samtala vidare om...
- Något jag skulle vilja veta mer om...

Ramar kring samtalet

Det kan vara bra att komma överens om ett par ramar att förhålla sig till under samtalet. Det ska par tydlighet och trygghet. På första träffen pratar ni igenom vilka ramar ni önskar ha i er grupp. Här ger vi exempel på några ramar som kan vara användbara:

- Det personliga vi delar stannar i gruppen.
- Det är ok att prova tankar och att ändra sig.
- Jag har rätt att vara tyst.
- Alla talar i jagform.
- Alla hjälps åt alla hålla tidsramarna.
- Alla bidrar med sitt perspektiv och värdesätter att få ta del av andras.

Använd gärna ett fokusföremål när ni samtalar. Den som håller i fokusföremålet har ordet och får prata ostört. De andra deltagarna lyssnar. Därefter går fokusföremålet, och ordet, vidare till nästa person. Kom ihåg att det alltid är ok att säga ”pass” och att låta ordet gå vidare.

Praktiska tips

Tänk gärna på att inte vara för många deltagare i samtalsgruppen. En lämplig gruppstorlek är 3–9 personer. Är ni fler än så kan ni dela in er i grupper. Genom att hålla samtalsgruppen i ett mindre format gynnas det nära samtalet och det finns utrymme för alla att komma till tals.

Ledaren i gruppen håller i samlingen och leder deltagarna genom de olika delarna i varje samling. Ledaren är också deltagare i gruppen och delar med sig av sina tankar och erfarenheter. Som ledare i Studieförbundet Bilda kan du få tips och stöd i din roll som ledare och du kan få hjälp med material så som till exempel fokusföremål eller svart/vita kort. Gå in på www.bilda.nu eller kontakta ditt närmaste Bildakontor.

Gruppen kan också hjälpas åt och dela på ledaruppdraget genom att ta ansvar för olika delar av samlingen. Bestäm i gruppen hur ni vill göra så att alla vet vad som gäller. Tydlighet i praktiska detaljer hjälper till att skapa ett tryggt rum för ett nära samtal. Var noga med att ge alla deltagare utrymme och värna om att allas erfarenheter och tankar tas tillvara.